

آیین‌نامه دوره‌های آموزش فوق تخصصی پزشکی

فصل اول

کلیات

ماده (1) هدف: هدف از برقراری دوره‌های فوق تخصصی پزشکی، تربیت پزشک فوق تخصصی مورد نیاز کشور، به منظور ارتقاء سطح علمی آموزش پزشکی، پژوهش و خدمات پزشکی و نیز دستیابی به آخرین یافته‌های علمی پزشکی می‌باشد.

ماده (2) تعریف دوره: دوره فوق تخصصی پزشکی بالینی، بالاترین مقطع تحصیلات دانشگاهی پزشکی است. متقاضیان واجد شرایط پس از موفقیت در آزمون پذیرش دستیار (کتبی و شفاهی) و گذراندن دوره آموزش علمی و عملی مصوب، در یکی از مراکز مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با دفاع و تأیید رساله و موفقیت در آزمون نهایی به اخذ دانشنامه فوق تخصصی نایل می‌گردند.

ماده (3) تعریف دستیار: دستیار فوق تخصصی به فردی اطلاق می‌شود که با داشتن مدرک دانشنامه تخصصی رشته پیش نیاز یا گواهی قبولی آن و پذیرش در آزمون ورودی، با رعایت کلیه مفاد این آیین‌نامه در مدت زمان مصوب به آموزشهای نظری، کسب مهارتهای عملی و فعالیتهای پژوهشی بپردازد.

فصل دوم

شرایط پذیرش دستیار

الف - شرایط عمومی

ماده (4) شرایط پذیرش دستیار در رشته‌های فوق تخصصی بالینی:

4/1 - شرکت و قبولی در آزمون پذیرش دستیار

تبصره الحاقی: شروع به طرح یا انجام خدمات قانونی شرط شرکت در آزمون پذیرش دستیار دوره‌های فوق تخصصی می‌باشد.

4/2 - تأیید صلاحیت عمومی طبق ضوابط شورای عالی انقلاب فرهنگی

تبصره: اعضا هیئت علمی رسمی (قطعی یا آزمایشی) برای تحصیل در دوره‌های فوق تخصصی نیاز به گزینش عمومی مجدد ندارند.

4/3 - داشتن مدرک دانشنامه تخصصی رشته پیش نیاز و یا گواهی قبولی آن از دانشگاه‌ها یا مراکز مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

4/4 - داشتن برگ پایان خدمت نظام وظیفه یا معافی برای آقایان

تبصره 1: کلمه معافی به مفهوم معافیت دائم می‌باشد و داوطلبان دارای معافیت موقت پزشکی و یا کفالت با مسئولیت خود می‌توانند در آزمون پذیرش دستیار شرکت نمایند. بدیهی است در صورت فراخوانده شدن به انجام خدمت وظیفه این وزارتخانه هیچ گونه تعهدی برای ترخیص آنان به عهده نخواهد داشت.

تبصره 2: داوطلبانی که در حال انجام خدمات قانونی شامل خدمت وظیفه عمومی یا پیام آوران بهداشت می‌باشند در صورت ارائه گواهی مبنی بر این که مدت سربازی آنان تا تاریخ 31 شهریور ماه سال بعد به اتمام می‌رسد مجاز به شرکت در آزمون پذیرش دستیار خواهند بود.

تبصره 3: آن دسته از متقاضیانی که بعنوان ماده یک قانون نحوه تامین اعضا هیئت علمی مشغول انجام خدمت وظیفه در دانشگاه‌های علوم پزشکی می‌باشند در صورت موافقت دانشگاه محل خدمت و ارائه گواهی مبنی بر اینکه تا تاریخ 31 شهریور ماه سال بعد معادل طول مدت خدمت سربازی مصوب ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح را (در حال حاضر 18 تا 21 ماه) خواهند گذراند، می‌توانند به طور مشروط در آزمون شرکت نمایند و در صورت قبولی و نداشتن منع قانونی از نظر اداره نظام وظیفه، طبق مقررات شروع به آموزش نمایند.

تبصره 4: از میان حایزین رتبه‌های آزمون دانشنامه تخصصی هر رشته پیش نیاز در هر سال تحصیلی، معادل 2 برابر تعداد رشته‌های فوق تخصصی آن رشته پیش نیاز در صورتی که مشمول خدمت وظیفه عمومی باشند با رعایت سایر شرایط مندرج در آیین‌نامه می‌توانند به طور مشروط در آزمون پذیرش دستیار ثبت نام و شرکت نمایند و در صورت قبولی با استفاده از قانون نحوه تامین هیئت علمی و قانون اجازه ادامه تحصیل درمقاطع تحصیلی بالاتر به مشمولان این قانون، تا 31 شهریور ماه سال بعد از خدمت ترخیص شده و شروع به آموزش نمایند. انتخاب رشته این افراد در هنگام ثبت نام براساس رتبه آزمون دانشنامه تخصصی رشته پیش نیاز و تا سقف حداکثر 2 نفر در هر رشته فوق تخصصی می‌باشد. به عنوان مثال در رشته داخلی که تعداد رشته‌های فوق تخصصی وابسته به آن هفت رشته می‌باشد. به نفرات اول تا چهارم آزمون دانشنامه تخصصی رشته داخلی در صورتی که مشمول خدمت وظیفه عمومی می‌باشند اجازه داده می‌شود در صورت دارا بودن سایر شرایط آیین‌نامه و حداکثر 2 نفر در هر رشته فوق تخصصی در آزمون پذیرش دستیار شرکت نمایند.

4/5- داشتن شرط سنی: هر داوطلب می‌تواند حداکثر تا سن مجاز ورود به دوره دستیاری (برای اعضاء هیئت علمی رسمی «قطعی یا آزمایشی» 45 سال تمام و سایر داوطلبان 42 سال تمام تا پایان شهریور ماه سال بعد) بدون محدودیت دفعات در آزمون پذیرش دستیار شرکت نماید.

4/6- نداشتن نقص عضو مؤثر حرفه ای بر حسب رشته، دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی موظف است با همکاری هیئت‌های ممتحنه، نقص عضو مؤثر حرفه ای را بر حسب رشته تنظیم و اعلام نماید.

4/7- عدم اشتغال به تحصیل در یکی از رشته‌های فوق تخصصی پزشکی و دوره‌های تکمیلی تخصصی (فلوشیپ) و پی‌اچ‌دی

تبصره: دارندگان مدرک دانشنامه فوق تخصصی و قبول شدگان آزمون نهایی فوق تخصصی در یکی از رشته‌های پزشکی مجاز به شرکت در آزمون پذیرش دستیار نمی‌باشند.

ب- شرایط اختصاصی

ماده 5) معادل 20 درصد از کل ظرفیت پذیرش هر رشته در آزمون پذیرش دستیار به مشمولین قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی که حداقل 80 درصد نمره آخرین نفر اعلام شده به آزمون شفاهی برابر ظرفیت را کسب نمایند اختصاص می‌یابد.

تبصره 1: متقاضیان استفاده از سهمیه رزمندگان در کلیه مراحل امتحان کتبی و شفاهی و اعلام نتیجه به عنوان سهمیه رزمنده منظور شود بدین معنا که متقاضیان در صورت احراز هر رتبه از آزمون کتبی هنگام معرفی به شفاهی به عنوان رزمنده دیده خواهند شد.

تبصره 2: در رشته‌هایی که ظرفیت پذیرش کمتر از 5 نفر می‌باشد سهمیه مذکور قابل اعمال نیست.

ماده 6) اعضاء هیئت علمی رسمی «قطعی یا آزمایشی» دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و نیز داوطلبانی که با استفاده از شرایط تبصره 4 بند 4/4 قصد ورود به دوره‌های فوق تخصصی را دارند می‌بایست هنگام ثبت نام یکی از مدارک مستند ذیل را حسب مورد ارائه نمایند:

الف- حکم استادیاری رسمی «قطعی یا آزمایشی» و اعلام نیاز دانشگاه محل خدمت

ب- گواهی رتبه در آزمون دانشنامه تخصصی رشته پیش نیاز به تأیید دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

ماده 7) داوطلبان مشغول خدمت در یکی از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و نهادها در هنگام ثبت نام موظف به ارائه معرفی‌نامه از سازمان ذیربط مبنی بر موافقت با ماموریت آموزشی خود می‌باشند.

ج- آزمون پذیرش دستیار

ماده 8) آزمون پذیرش دستیار بصورت متمرکز در همه رشته‌ها و در اسفند ماه هر سال توسط دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی برگزار می‌شود.

ماده 9) هر داوطلب می‌تواند با توجه به رشته تخصصی پیش نیاز و ظرفیت‌های تعیین شده، یکی از رشته‌های فوق تخصصی را انتخاب و در آزمون پذیرش دستیار شرکت نماید.

جدول رشته‌های تخصصی پیش نیاز و رشته‌های فوق تخصصی وابسته

رشته تخصصی پیش نیاز	رشته‌های فوق تخصصی
داخلی	نفرولوژی
	بیماری‌های قلب و عروق
	روماتولوژی
	خون و سرطان بالغین
	غدد درون ریز و متابولیسم
	بیماری‌های ریه
	گوارش
اطفال	کلیه اطفال
	قلب اطفال
	عفونی اطفال
	اعصاب اطفال
	خون و سرطان اطفال
	نوزادان
	گوارش اطفال
	ایمونولوژی و آلرژی اطفال
	غدد اطفال
	جراحی اطفال
جراحی عمومی	جراحی قفسه صدری
	جراحی قلب و عروق
	جراحی پلاستیک، ترمیمی و سوختگی
	روانپزشکی اطفال

ماده 10) ثبت نام آزمون پذیرش دستیار در مدت زمان اعلام شده توسط دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی از طریق دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور انجام می‌شود.

تبصره: ثبت نام از داوطلبان مشمول تبصره 4 بند 4/4 بصورت متمرکز در دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی انجام می‌گیرد.

10/1- مبلغ ثبت نام برای شرکت در آزمون پذیرش دستیار یکصد و پنجاه هزار ریال (150/000) می‌باشد.

ماده 11) پس از ثبت نام و انتخاب رشته، تغییر رشته به هیچ عنوان مجاز نمی‌باشد.

ماده 12) آزمون پذیرش دستیار فوق تخصصی در کلیه رشته‌ها به صورت کتبی و شفاهی می‌باشد، آزمون کتبی دارای حداقل 100 سوال چند گزینه‌ای بوده و داوطلبان بر حسب اولویت نمره به میزان دو برابر ظرفیت هر رشته به آزمون شفاهی معرفی می‌شوند.

12/1- چنانچه در آزمون کتبی یا شفاهی، داوطلبین نمرات مشابه کسب نمایند اولویت با اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور می‌باشد.

12/2- در مرحله آزمون شفاهی، قبول شدگان نهایی آزمون پذیرش دستیار فوق تخصصی حداکثر تا ظرفیت هر رشته برگزیده می‌شوند. اسامی پذیرفته‌شدگان مشمول خدمات قانونی برای ترخیص به معاونت درمان، دانشگاه یا سازمان محل خدمت اعلام می‌شود.

تبصره: حداقل نمره آزمون شفاهی پذیرش دستیار فوق تخصصی پس از آزمون کتبی و قبل از برگزاری آزمون شفاهی توسط هیأت ممتحنه هر رشته تعیین و توسط دبیر هیأت ممتحنه به دبیرخانه شورا اعلام می‌شود.

ماده 13) محل آموزش براساس اولویت نمره کسب شده کتبی، توسط داوطلب انتخاب می‌گردد.

تبصره: در صورت یکسان بودن نمره آزمون کتبی، اولویت انتخاب محل با داوطلبان عضو هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور خواهد بود. در مورد داوطلبان آزاد یا اعضای هیئت علمی با نمرات برابر، نمره نهایی آزمون دانشنامه تخصصی [3/دو برابر کتبی+ شفاهی] ملاک عمل قرار خواهد گرفت. در صورتی که در یک دوره نتیجه آزمون شفاهی به صورت قبول یا مردود اعلام شده باشد، نمره آزمون کتبی ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

تبصره الحاقی:

در مواردی که تعداد شرکت کنندگان در آزمون کتبی کمتر از ظرفیت اعلام شده در هر رشته باشد، محل آموزش دستیاران پذیرفته شده آزمون شفاهی توسط هیأت ممتحنه رشته مربوطه تعیین می‌شود.

فصل سوم

دوره آموزشی

الف - ثبت نام پذیرفته‌شدگان

ماده 14) دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی موظفند حداکثر تا پانزدهم شهریور ماه هر سال نسبت به ثبت نام پذیرفته‌شدگان آزمون پذیرش دستیار اقدام نمایند.

14/1- دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی موظفند اسامی پذیرفته‌شدگانی را که در موعد مقرر ثبت نام ننموده و یا در مهر ماه سال تحصیلی شروع دوره انصراف دهند حداکثر تا دهم آبان ماه به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی اعلام نمایند.

14/2- دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی حداکثر تا پانزدهم آبان ماه هر سال تحصیلی نسبت به معرفی جایگزین افراد مشمول بند 14/1 و نیز افرادی که صلاحیت عمومی آنان مورد تأیید قرار نگرفته اقدام مینماید.

توضیح: به ازای هر فرد منصرف شده حداکثر 3 نفر به دانشگاه محل تحصیل معرفی خواهد شد که بر حسب اولویت نمره تا تاریخ معین شده اقدام به ثبت نام نمایند.

تبصره الحاقی:

در هر مرحله از آزمون پذیرش دستیار فوق تخصصی (مرحله اصلی و اعلام جایگزین منصرفین) در شرایط مساوی از نظر نمره شفاهی اولویت پذیرش براساس نمره کتبی آزمون پذیرش و در مرحله بعد براساس نمره کل آزمون دانشنامه تخصصی می‌باشد.

14/3- تصمیم‌گیری در مورد ارزش قبولی علمی و شروع به تحصیل پذیرفته‌شدگانی که صلاحیت عمومی آنان پس از پایان مهر ماه هر سال تحصیلی توسط هیئت مرکزی گزینش دانشجو مورد تأیید قرار می‌گیرد با رعایت مفاد ماده 16 به عهده هیئت ممتحنه رشته مربوطه می‌باشد.

تبصره 1: ثبت نام اولیه فردی که تأیید صلاحیت مجدد شده موجه تلقی شده و زمان شروع به آموزش وی با نظر هیئت ممتحنه رشته مربوطه تعیین می‌گردد.

تبصره 2: افزایش ظرفیت ناشی از شروع آموزش فردی که تأیید صلاحیت مجدد شده بلامانع است.

14/4- کسانی که در مراکز آموزشی یا بهداشتی درمانی مسئولیت اداری و اجرایی دارند، نمی‌توانند به طور همزمان به تحصیل بپردازند.

14/5- ارزش قبولی علمی پذیرفته‌شدگانی که بنا به تأیید وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی عهده دار مسئولیت یا مأموریت اداری می‌شوند حداکثر به مدت یکسال از شروع سال تحصیلی پذیرش شده (اول مهرماه) با رعایت مفاد ماده 16 محفوظ می‌باشد.

ب- تعهدات

ماده 15) ثبت نام پذیرفته‌شدگان منوط به ارائه تعهد نامه محضری به میزان دو برابر مدت آموزش می‌باشد.

15/1- اخذ تعهد از پذیرفته‌شدگان آزاد، دوره‌های فوق تخصصی به صورت خاص می‌باشد و محل انجام تعهد خدمت این دسته از پذیرفته‌شدگان براساس نیاز دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور توسط معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و قبل از پذیرش در اختیار داوطلبان قرار می‌گیرد. پس از اعلام قبولی بر مبنای اولویت نمره آزمون کتبی پذیرش، محل انجام تعهد خاص توسط پذیرفته‌شدگان انتخاب می‌گردد. در صورت یکسان بودن نمره آزمون کتبی، طبق تبصره ماده 13 عمل می‌شود. دانشگاه‌های علوم پزشکی محل تعهد موظفند نسبت به کارگیری متعهدین فوق تخصص برابر مدت تعهد اقدام نموده و در صورت نیاز آنان را استخدام نمایند.

تبصره: ارائه مدرک دانشنامه فوق تخصصی پذیرفته‌شدگان آزاد پس از طی مراحل قانونی منوط به اتمام مدت تعهد در دانشگاه‌ها بوده و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌تواند نسبت به لغو دوره آموزشی افرادی که از انجام تعهد خدمت سر باز، زده‌اند برابر مقررات اقدام نماید.

15/2- اخذ تعهد از دستیاران به نحوی است که در صورت اضافه شدن به تعهدات قبلی، در مجموع از 10 سال تجاوز ننماید.

15/3- مستخدمین دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ملزم به سپردن تعهد محضری به میزان دو برابر مدت آموزش به دانشگاه محل استخدام می‌باشند.

15/4- مستخدمین مشمول ماده 7 این آیین‌نامه ملزم به سپردن تعهد به محل استخدام خود هستند و سازمان مربوطه موظف به پرداخت شهریه و کلیه هزینه‌های تحصیلی برابر ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد. در مورد مستخدمین سایر وزارتخانه‌ها که از مرخصی بدون حقوق استفاده می‌نمایند نیز طبق بند 15/1 آیین‌نامه، تعهد محضری اخذ شده و در صورت عدم انجام تعهدات خدمتی، تعهدات مالی به نفع وزارت متبوع استیفاء خواهد شد. (موضوع نامه 3/93/آ مورخ 79/2/6 دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی)

*** پذیرفته‌شدگانی که با مأموریت آموزشی از وزارتخانه‌ها، نهادها و سازمانها (به استثنا دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی وابسته وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، برای ادامه تحصیل به رشته‌های تخصصی وارد می‌شوند ملزم به سپردن تعهد محضری به محل استخدام خود هستند فرد سازمان مربوطه موظف به پرداخت شهریه و کلیه هزینه‌های تحصیلی برابر ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.**

مفاد فوق مشمول افرادی که با مرخصی بدون حقوق وارد رشته‌های تحصیلی می‌شوند نمی‌باشد.

*** پذیرفته‌شدگان کادر ثابت نیروهای نظامی و انتظامی دوره‌های فوق تخصصی با شروع آموزش در سال تحصیلی 81-82 مشمول پرداخت شهریه می‌باشند. (موضوع نامه شماره 3/6491/آ مورخ 81/8/26 و شماره 3/7761/آ مورخ 81/9/23 دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی.**

بخشنامه شماره 13248 مورخ 1378/10/12 مقام محترم وزارت

جدول میزان شهریه تعیین شده جهت دوره‌های فوق تخصصی

ردیف	رشته تخصصی پیش نیاز	رشته‌های فوق تخصصی	میزان شهریه سالانه
1	داخلی	نفرولولژی	25,000,000 ریال
		بیماریهای قلب و عروق	25,000,000 ریال
		روماتولوژی	25,000,000 ریال
		خون و سرطان بالغین	20,000,000 ریال
		غدد درون ریز و متابولسیم	30,000,000 ریال
		بیماری ریه	25,000,000 ریال
		گوارش	30,000,000 ریال
2	اطفال	کلیه اطفال	20,000,000 ریال
		قلب اطفال	20,000,000 ریال
		عفونی اطفال	15,000,000 ریال
		اعصاب اطفال	20,000,000 ریال
		خون و سرطان اطفال	15,000,000 ریال
		نوزادان	25,000,000 ریال
		گوارش اطفال	25,000,000 ریال
		ایمونولوژی آلرژی اطفال	20,000,000 ریال
		غدد اطفال	20,000,000 ریال
3	جراحی عمومی	جراحی اطفال	20,000,000 ریال
		جراحی قفسه صدری	20,000,000 ریال
		جراحی قلب و عروق	25,000,000 ریال
		جراحی پلاستیک، ترمیمی و سوختگی	30,000,000 ریال
4	روانپزشکی	روانپزشکی اطفال	20,000,000 ریال

* کلیه پذیرفته شدگان آزمون‌های ورودی دوره‌های فوق تخصصی پس از ابلاغ بخشنامه فوق‌الذکر مشمول پرداخت میزان شهریه تعیین شده می‌باشند. (موضوع نامه شماره 81/9/21 مورخ 1378/3/7 مورخ 81/9/21 دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی)

ج- شروع دوره

ماده 16) کلیه پذیرفته‌شدگان آزمون دستیاری فوق تخصصی موظفند پس از انجام ثبت نام، دوره دستیاری خود را از اول مهر ماه سال تحصیلی شروع نمایند.

تبصره: مهلت شروع به آموزش افراد جایگزین حداکثر تا پانزدهم آذرماه می‌باشد.

د- آموزش دوره دستیاری

ماده 17) آموزش دوره دستیاری بر مبنای برنامه و محتوای آموزشی هر رشته فوق تخصصی که توسط هیئت ممکنه همان رشته پیشنهاد می‌گردد، پس از تصویب شورای آموزش پزشکی و تخصصی قابل اجراست.

17/1- طول دوره رشته‌های دستیاری فوق تخصصی 24 تا 36 ماه کامل است که بنا به پیشنهاد هیأت امتحانه بر حسب برنامه آموزشی رشته مربوطه توسط شورای آموزشی پزشکی و تخصصی تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

17/2- دستیاران موظفند وظایف آموزشی، پژوهشی و درمانی، اعم از آموزشهای دوره‌های پایین تر، برگزاری کلاس‌های نظری، کارآموزی‌های بیمارستانی و درمانگاهی و کشیک را مطابق برنامه گروه آموزشی مربوطه انجام دهند.

17/3- خدمت دستیار به طور تمام وقت (حداقل از ساعات 8 صبح لغایت 16) و براساس برنامه گروه آموزشی می‌باشد.

دستیاران در طول دوره آموزش حق هیچ گونه اشتغال خارج از برنامه گروه آموزشی مربوطه از جمله طبابت در مطب را ندارند.

تبصره: اشتغال دستیاران در رشته مربوطه در کلینیک ویژه، به شرط موافقت بخش آموزش دهنده حداکثر دو روزه در هفته بلامانع است و پرداخت حق الزحمه این گروه از دستیاران برابر مقررات کلینیک ویژه می‌باشد.

17/4- از بین قبول شدگان آزمون نهایی فوق تخصصی در رشته‌هایی که کمتر از 5 نفر داوطلب داشته باشد فقط رتبه اول و در صورتی که بین 5-9 نفر داوطلب داشته باشد رتبه‌های اول و دوم و چنانچه 10 نفر یا بیشتر داوطلب داشته باشد رتبه‌های اول تا سوم مجاز هستند پس از اتمام دوره آموزشی مقرر و قبولی در آزمون نهایی فوق تخصصی وبا کسب موافقت دانشگاه محل استخدام در مورد افرادی که با ماموریت آموزشی تحصیل کرده‌اند، قبل از فارغ‌التحصیلی حداکثر به مدت یکسال در مراکز آموزشی خارج از کشور که مورد تأیید هیئت امتحانه و منطبق با مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد تحصیل نمایند.

این دسته از دستیاران پس از مراجعت به کشور و طی مراحل تأیید صحت صدور و تعلق و تأیید ارزش علمی گواهی اخذ شده توسط هیئت امتحانه رشته مربوطه برای طی مراحل فارغ‌التحصیلی معرفی می‌شوند.

تبصره الحاقی:

در صورتیکه نفرات برتر آزمون نهایی فوق تخصصی تا 3 ماه پس از اعلام نتایج قبولی آمادگی خود را برای استفاده از بورس پایان دوره آموزش فوق تخصصی کتباً به دبیرخانه اعلام ننمایند منصرف از استفاده از بورس شناخته شده و نفرات بعدی به ترتیب اولویت نمره به شرط تأیید شورای عالی بورس و به تعداد و یا شرایط مندرج در ماده 17/4 آئین‌نامه می‌توانند از بورس مذکور استفاده نمایند.

17/5- دستیارانی که با ماموریت آموزشی به دوره‌های فوق تخصصی وارد می‌شوند مشمول کلیه مقررات و ضوابط دوره آموزشی مربوطه می‌باشند.

ه- ارتقاء دستیاران

ماده 18) ارتقاء دستیاران به سال بالاتر توسط گروه آموزشی مربوطه براساس مقررات ارتقاء دستیاران که توسط هیئت امتحانه رشته فوق تخصصی تنظیم می‌شود خواهد بود و دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور موظف هستند هر سال نتایج ارتقاء دستیاران را به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی منعکس نمایند.

18/1- هیئت امتحانه رشته‌های فوق تخصصی، مقررات ارتقاء دستیاران رشته خود را تنظیم کرده و پس از تأیید دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی برای اجرا به دانشگاه‌های علوم پزشکی ابلاغ می‌نمایند.

18/2- صدور حکم آموزشی دستیاران برای سال بالاتر، پس از احراز شرایط ارتقاء سالیانه، توسط دانشگاه محل آموزش انجام می‌شود. در صورت عدم موفقیت در ارتقاء توسط گروه آموزشی نسبت به تمدید دوره اقدام می‌شود.

الحاقیه:

دستیارانی که در طول دوره دستیاری فوق تخصصی در امتحان ارتقاء دستیاری سه بار مردود شوند از سیستم آموزش فوق تخصصی بالینی پزشکی اخراج می‌شوند.

تبصره: دستیارانی که در امتحان ارتقاء 1 به 2 دوبار مردود شوند مجاز به ادامه تحصیل در دوره مربوطه نمی‌باشند و از سیستم آموزش فوق تخصصی بالینی پزشکی اخراج خواهند شد.

*** در صورت نیاز به تمدید دوره با نظر مدیر گروه دستیار می تواند در بخش حاضر گردیده و از مزایای دستیاری (دریافت حق الزحمه دستیاری) برخوردار گردد.**

و- مرخصی ها

ماده 19) دستیاران می توانند از مرخصی های سالیانه، استعلاجی و زایمان حسب مورد استفاده نمایند.

19/1- دستیاران می توانند با رعایت مقررات در هر سال تحصیلی حداکثر 15 روز از مرخصی سالیانه استفاده نمایند. مدت مذکور جزء دوره آموزشی محسوب می گردد.

19/2- دستیارانی که همسر آنان با استفاده از فرصت مطالعاتی یا دوره تکمیلی به تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری عازم خارج از کشور هستند. می توانند با موافقت دانشگاه محل تحصیل حداکثر از یک سال مرخصی بدون دریافت کمک هزینه تحصیلی و تنها برای یکبار استفاده نمایند.

19/3- دستیاران می توانند با ارائه گواهی پزشکی تأیید شده از سوی شورای پزشکی دانشگاه محل تحصیل از مرخصی استعلاجی برابر مقررات استفاده نمایند.

تبصره: در صورتی که مدت مرخصی استعلاجی دستیار از شش ماه تجاوز کند ادامه دوره دستیاری منوط به نظر گروه آموزشی مربوطه می باشد و بنا به درخواست دانشگاه، دبیرخانه می تواند نسبت به معرفی فرد جایگزین با رعایت مقررات مندرج در تبصره ماده 16 اقدام نماید.

19/4- استفاده دستیاران خانم از چهار ماه مرخصی زایمان برای یکبار در طول دوره دستیاری بلامانع است.

19/5- مدت زمان مرخصی های استعلاجی و زایمان جزء دوره آموزش محسوب نشده و به طول دوره افزوده می شود.

ز- تغییر رشته، انتقال و میهمانی

ماده 20) پذیرفته شدگان دستیاری مجاز به تغییر رشته نمی باشند.

ماده 21) انتقال پذیرفته شدگان دستیاری جز در موارد ذیل ممنوع است:

الف- در صورت لغو صلاحیت بخش آموزش دهنده برابر آیین نامه ارزشیابی بخش ها، انتقال دستیاران فوق تخصصی پذیرفته شده به سایر بخش های مورد تأیید، با نظر هیئت ممکنه و موافقت دانشگاه مقصد بلامانع است.

ب- در صورتی که برابر آیین نامه ارزشیابی بخش ها صلاحیت بخش آموزشی فوق تخصصی به صورت موقت لغو گردد انتقال دستیاران به سایر بخش های مورد تأیید، تا احراز مجدد صلاحیت آموزشی با نظر هیئت ممکنه و موافقت دانشگاه مقصد بلامانع است.

الحاقیه: جابجائی محل تحصیل دستیاران فوق تخصصی در 6 ماه اول دوره به شرط موافقت گروه یا بخش آموزشی و تأیید دانشگاه های مبدأ و مقصد بلامانع است.

ماده 22) میهمان شدن دستیاران حداکثر به مدت 6 ماه با موافقت دانشگاه های مبدأ و مقصد بلامانع است.

ماده 23) دستیارانی که دوره آموزشی آنها برابر برنامه آموزشی مصوب رشته مربوط به صورت چرخشی انجام می شود از شمول مقررات انتقال و میهمانی مستثنی هستند.

ح- ترک تحصیل و انصراف

ماده 24) ترک تحصیل یا انصراف در طول دوره موجب انفصال از آموزش در آن دوره می شود.

24/1- عدم ثبت نام پذیرفته شدگان در موعد مقرر، یا عدم شروع دوره ثبت نام شدگان به دلایل غیر موجه حداکثر تا آخر مهرماه به منزله انصراف قطعی تلقی می شود.

24/2- در صورت ترک تحصیل و یا انصراف از آموزش دستیار، چنانچه مدت انفصال بیش از یک ماه نباشد می‌تواند با موافقت گروه آموزشی مربوطه به تحصیل بازگردد و در صورت انفصال بیش از یک ماه حق ادامه تحصیل در دوره مربوطه را نداشته و مطابق مقررات با وی رفتار می‌شود.

تبصره: اعلام انصراف در مهرماه اولین سال تحصیلی، انصراف قطعی تلقی شده و بازگشت به تحصیل در آن دوره مجاز نمی‌باشد.

24/3- دستیارانی که ضمن تحصیل متقاضی انصراف می‌باشند لازم است در خواست انصراف خود را برای اخذ موافقت به دانشگاه محل تحصیل ارائه نمایند.

24/4- دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی موظفند در صورت موافقت، مراتب انصراف دستیار را حداکثر ظرف مدت یک هفته به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی و در اولین فرصت به سایر مراجع ذیربط اعلام نمایند.

24/5- پرونده دستیارانی که پس از پایان مهرماه هر سال تحصیلی حکم دستیاری آنها لغو می‌شود به دفتر حقوقی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارسال می‌گردد. تا بر اساس تعهد سپرده شده و مقررات موجود با آنها رفتار شود.

فصل چهارم

امور رفاهی

ماده 25) کمک هزینه تحصیلی دستیاران آزاد که دارای تعهد خدمت (عام یا خاص) به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشند، معادل 80 درصد حقوق و فوق العاده شغل استادیار پایه یک و 50 درصد مزایای طرح تمام وقتی از محل درآمدهای اختصاصی دانشگاه محل تحصیل و با تصویب هیئت امناء می‌باشد.

میزان عیدی و افزایش سنواتی کمک هزینه تحصیلی دستیاران معادل استادیاران پایه یک می‌باشد.

25/1- دستیاران در مدت مرخصی استحقاقی و زایمان از کمک هزینه تحصیلی برخوردار می‌باشند.

25/2- در مدت مرخصی استعلاجی بیش از سه ماه، به دستیاران کمک هزینه تحصیلی تعلق نمی‌گیرد.

25/3- کمک هزینه تحصیلی دستیاران میهمان توسط دانشگاه مبدأ پرداخت می‌شود.

25/4- به دستیارانی که با مأموریت آموزشی در دوره‌های فوق تخصصی شرکت می‌کنند کمک هزینه تحصیلی تعلق نمی‌گیرد و حقوق و مزایای آنان توسط محل استخدام و براساس مقررات مربوطه پرداخت می‌شود.

25/5- دستیارانی که تمایل داشته باشند از مزایای بیمه خدمات درمانی بصورت خویش فرما استفاده نمایند می‌توانند، با پرداخت 50 درصد حق سرانه از این امتیاز برخوردار شوند.

فصل پنجم

آزمون نهایی

فوق تخصصی (دانشنامه)

الف - ثبت نام و شرکت در آزمون نهایی

ماده 26) ثبت نام آزمون نهایی در مدت زمان اعلام شده توسط دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی از طریق دانشگاه‌های علوم پزشکی (محل تحصیل) انجام می‌شود.

26/1- مردودین سه بار آزمون کتبی نهایی فوق تخصصی پس از یکسال تمدید دوره بدون دریافت کمک هزینه تحصیلی مجاز به شرکت مجدد در آزمون کتبی می‌باشند.

تبصره 1: عدم شرکت در آزمون کتبی پس از معرفی توسط مسئول گروه آموزشی، یکبار مردودی محسوب می‌شود.

تبصره 2: تعیین محل تمدید دوره به عهده هیأت ممکنه مربوطه می‌باشد.

تبصره 3: افرادی که قبل از اعلام این آیین نامه در آزمون نهایی کتبی فوق تخصصی مردود شده اند حداکثر تا سه سال مجاز خواهند بود بدون تمدید دوره در آزمون کتبی شرکت نمایند.

*** شرکت در آزمون نهایی فوق تخصصی به منزله ارتقاء سال آخر نیست چون دستیاران واجد شرایط صرفاً به عنوان شرکت در آزمون دانشنامه فوق تخصصی معرفی شده اند و مردودین بار اول و دوم آزمون دانشنامه فوق تخصصی نیاز به تمدید دوره ندارند.**

*** در صورت عدم معرفی مدیر گروه آموزشی جهت شرکت در آزمون دانشنامه فوق تخصصی موضوع به منزله مردودی در آزمون تلقی نمی گردد. (موضوع نامه شماره 3/8328 مورخ 78/10/14 دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی)**

26/2 - حق ثبت نام شرکت در آزمون نهایی برای نوبت اول یکصد و پنجاه هزار ریال (150/000 ریال) نوبت دوم دویست و پنجاه هزار ریال (250/000 ریال) و برای نوبت سوم و بعد چهار صد و پنجاه هزار ریال (450/000 ریال) می باشد.

-26/3

الف) کلیه دستیاران رشته های فوق تخصصی می بایست حداکثر ظرف مدت یکسال پس از اتمام دوره آموزش خود در آزمون دانشنامه رشته مربوطه شرکت نمایند و در صورت عدم شرکت یک دوره مردودی محاسبه خواهد شد.

ب) افرادی که قبل از ابلغ این آئین نامه دوره آموزش فوق تخصصی خود را به اتمام رسانیده و در آزمون دانشنامه فوق تخصصی شرکت ننموده اند می بایست حداکثر ظرف مدت 3 سال در آزمون مذکور شرکت نمایند و موفق به کسب قبولی در آزمون مذکور گردند بدیهی است در صورت اتمام مهلت مذکور به مدت یک سال تمدید دوره خواهند شد.

موضوع 7- حق ثبت نام شرکت در آزمون های پذیرش دستیاری تخصصی و فوق تخصصی و دانشنامه تخصصی به میزان 10 درصد افزایش یافت.

ماده 27- شرایط ثبت نام در آزمون نهایی:

27/1- تکمیل دوره آموزشی براساس برنامه آموزشی مصوب هر رشته

27/2- ارائه فرم تکمیل شده فعالیتهای علمی مربوط به ارتقاء دستیاران در سالهای مختلف

27/3- ارائه معرفی نامه از طرف رئیس بخش آموزش فوق تخصصی و با تأیید مدیر گروه رشته مربوطه، پس از تکمیل دوره آموزشی.

تبصره: داوطلبانی که تاریخ پایان دوره آنان حداکثر تا پانزدهم آذر ماه هر سال باشد می توانند با رعایت سایر قوانین در آزمون دانشنامه فوق تخصصی آن سال شرکت نمایند.

27/4- انتخاب یک برنامه پژوهشی بعنوان رساله فوق تخصصی در جهت رفع نیازهای کشور به راهنمایی حداقل یک نفر از اعضای هیئت علمی گروه مربوطه

تبصره 1: موضوع رساله باید تا پایان شش ماه اول دوره دستیاری به ثبت رسیده باشد.

الحاقیه: در صورت صلاح دید گروه آموزشی فوق تخصصی مربوطه داوطلب می بایست قبل از معرفی به امتحان نهایی فوق تخصصی از پایان نامه خود دفاع نموده و برای ثبت نام و شرکت در آزمون دانشگاه مربوطه ارائه نماید.

« کلیه افراد موظف به دفاع از پایان نامه فوق تخصصی قبل از شرکت در آزمون دانشنامه فوق تخصصی می باشند و در صورت عدم دفاع از پایان نامه حق شرکت در آزمون دانشنامه فوق تخصصی را ندارند. »

تبصره 1: در مواردی که پروژه تحقیقاتی و طولانی مدت باشد، حسب نظر گروه آموزشی حداکثر به مدت یک سال جهت دفاع از پایان نامه فرصت داده خواهد شد ضمن اینکه در این مدت مجاز به استفاده از مزایای فوق تخصصی نمی باشند.

تبصره 2: افرادی که قبلاً دوره آموزشی آنان به اتمام رسیده و موفق به کسب قبولی در آزمون دانشنامه فوق تخصصی گردیده و یا نگردیده‌اند، حداکثر به مدت یکسال از تاریخ تصویب این مصوبه جهت دفاع از پایان‌نامه فرصت خواهند داشت. بدیهی است پس از تاریخ فوق پایان‌نامه این گروه از دستیاران قابل بررسی نمی‌باشد.

ب- چگونگی برگزاری آزمون نهایی و اعلام نتایج

ماده 28) آزمون نهایی در کلیه رشته‌ها بصورت متمرکز و در شهریور ماه هر سال بصورت کتبی و شفاهی توسط دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی برگزار می‌شود.

28/1- سؤالات آزمون نهایی براساس منابع تعیین شده توسط هیئت ممکنه رشته‌های مربوطه طرح می‌شود.

28/2- آزمون کتبی بصورت چند گزینه ای بوده و حد نصاب نمره قبولی در آزمون کتبی کسب حداقل 70 درصد از کل نمره آزمون می‌باشد.

28/3- در صورت قبولی در آزمون کتبی، داوطلب می‌تواند در آزمون شفاهی شرکت کند و ملاک قبولی در آزمون شفاهی نیز حداقل کسب 70 درصد از کل نمره آزمون می‌باشد.

28/4- قسمتی از نمره آزمون شفاهی به رساله پژوهشی دستیاران تعلق می‌گیرد. داوطلبانی که خواستار استفاده از این امتیاز باشند باید قبل از برگزاری آزمون، رساله خود را به اتمام رسانیده، و از آن دفاع نموده باشند و هنگام آزمون شفاهی به هیئت ممکنه ارائه دهند. **تبصره:** نحوه تعلق امتیاز فوق و درصد تأثیر آن در آزمون نهایی شفاهی با نظر هیئت ممکنه هر رشته تعیین می‌شود.

28/5- برای تعیین نمرات برتر هر آزمون، نمره آزمون کتبی با ضریب دو و نمره آزمون شفاهی با ضریب یک محاسبه می‌شود.

28/6- دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی موظف است قبولی نهایی داوطلب را به اداره کل امور دانش آموختگان، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی محل تحصیل، معاونت آموزشی و معاونت درمان وزارت متبوع اعلام نماید.

28/7- در صورت عدم قبولی داوطلب در آزمون نهایی (دانشنامه) هیچگونه مدرک و یا گواهی از طرف دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی برای این افراد صادر نمی‌شود.

28/8- اعتبار قبولی آزمون نهایی کتبی فوق تخصصی 5 سال می‌باشد. در صورت عدم شرکت و یا عدم موفقیت در آزمون شفاهی در مدت مذکور، متقاضیان موظف به شرکت مجدد در آزمون نهایی کتبی می‌باشند.

تبصره: افرادی که قبل از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه در آزمون نهایی کتبی فوق تخصصی قبول شده‌اند حداکثر تا 5 سال مجاز خواهند بود در آزمون شفاهی شرکت نمایند.

28/9- دانشگاه محل آموزش موظف است مراتب فارغ التحصیلی دستیاران را پس از ارائه تسویه حساب قطعی به اداره کل امور دانش آموختگان اعلام نماید.

28/10- صدور دانشنامه فوق تخصصی، پس از قبولی در آزمون نهایی و اعلام فراغت از تحصیل با رعایت مقررات مربوطه صرفاً توسط اداره کل امور دانش آموختگان انجام می‌شود.

ماده 29) در مورد ابهام مواد این آیین‌نامه، رفع ابهام به عهده شورای دبیران فوق تخصصی می‌باشد.

این آیین‌نامه در 29 ماده و 24 تبصره و یک توضیح در پنجاهمین نشست شورای آموزش پزشکی و تخصصی مورخ 1377/11/7 و شورای دبیران فوق تخصصی 1377/12/12 به تصویب رسید. از تاریخ ابلاغ، کلیه مصوبات قبلی شورا در خصوص دوره‌های فوق تخصصی لغو می‌گردند.

توضیح: در مورد آئین‌نامه پذیرش اتباع غیرایرانی در دوره‌های فوق تخصصی به صفحه 240-247 مراجعه فرمائید.